

Ἐκείνη μεσ' ὅτ' ὅσο καρδιοχτύπι
δὲν ξέρει τί νὰ βάλῃ μὲ τὸ νοῦ της!
γιατί, γιατί ὅτ' ἔδωκε τῆς λύπη
χαμογελοῦν τὰ χεῖλη τοῦ καλοῦ της; . . .

Ε'.

Ἐνύχτωσε καὶ κάθονται τριγύρω ὅτ' τραπέζι
πατέρας, μάνη κ' ἡ Ἀνθὴ ἡ συννεφοπλασμένη
τάδε λήφει τῆς μικρὸς βοσκός, γλυκεῖα φλογέρα παίζει
κι' ἀκούουν μὲ χαμόγελο οἱ γέροι ἀνασκομένοι.

Ἀπ' ἔξω ψάλλουν Κάλαντα παιδιὰ μὲ τὸ φανάρι
καὶ χαιρετίζουν χαρωπὰ τὸν χρόνον καὶ τὸν μῆνα·
ὅαν διαμαντόχρυσος φανὸς ἀστράφτει τὸ φεγγάρι,
κι' ἀπ' τὸ μικρὸ παράθυρο κυλᾷ γλυκεῖα ἀκτῖνα.

Μέσα γλυκὸφῶτο γελᾷ τὸ ἀργυρὸ λυχνάρι
γλυκεῖα ἡ πῖττα μυρωδία εἰς τὸ τραπέζι βγάνει
τριγύρω μῆλα, κάστανα, γλυκὸ κρασί, μοσχάρι
μὰ χέρι αὐτοῖ δὲν βάζουνε· φυλάγουνε τὸν Γιάννη.

Κτυπᾷ ἡ θύρα· ἔρχεται, Ἀνθοῦλα, ὁ καλὸς σου
γιὰ σὲ κὼ ἀποδέξου τον, γιὰ σὲ κὼ καὶ καρδιώσου
Ἀνθοῦλα, ἔρχετ' ἔρχεται· τί ἄρ' ἔχει δὲ φέρει;
τί εἶν' ἐκεῖνο ποῦ κρατεῖ ὅς τ' ἀριστέρο τοῦ χέρι;

Καλὴ σας ὁπέρα, λέγει αὐτός, Πατέρα καὶ Μητέρα,
δόστε τὸ χέρι ὅτ' ὁ παῖδι τὸ τρίτο σας ἐμένα·
καλὴ σου ὁπέρ' Ἀνθοῦλά μου, μικρὴ μου καλὴ
[ὁπέρα
νῆναι τὰ χρόνια σας πολλὰ, χρυσὰ καὶ ἀγαθὰ.

Καλὴ σου ὁπέρα! . . Τέκνα μας! νὰ ζῆτε χίλια χρόνια
πάντα τριγύρω γελαστὰ τὰ μάτια σας νὰ βλέπουν
ἐγγόνια καὶ διδύγματα καὶ τρεῖς φορὰς ἐγγόνια
κι' ἀγγέλων κάτασπρα φτερὰ γιὰ πάντα νὰ δᾶς
[ὁκέπουν.

Κάθε ποῦ σπεύρετε ὅτ' ἡ γῆ μικρὸ σπυρὶ σιτάρι,
μὲ τὴν βροχοῦλα τοῦ Θεοῦ χίλια καὶ δυὸ νὰ γείνη·
καθένα μικρὸ δάκρυ σας, λαμπρὸ μαργαριτάρι,
ποῦ νὰ σκορπίζετ' ἄφθονα ὅτ' ἡ Ἐλενηοσύνη! . . .

Ὅπου τὸ πόδι σας πατεῖ ὅτ' ἡ γῆς τὸ περιδῶλι,
τριαντάφυλλο νὰ γίνεται κάθε ξηρὸ ἀγκάθι,
[κ' εἰς τὴν ζωὴν σας ὅλη
νὰ μὴ γνωρίζετε ποτὲ τῆς ἔχθρας καὶ τὰ πάθη.

Στόματα, χέρια, μέτωπα, μαλλιά θερμοφιλοῦνται
καὶ κᾶπου, κᾶπου δάκρυα χαρᾶς γλυκὰ κυλοῦνται.
Γύρω ὅτ' ἡ τάβλα κάθονται ἀναδεδειγμένοι τώρα·
ἄχ! ἔφθασ' ἡ γλυκεῖα στιγμή ποῦ θ' ἀλλαχθοῦν τὰ
[ἴδωρα.

Καὶ τότε ὁ Γιάννης μας γυρνᾷ καὶ τὴν Ἀνθὴ κυτ-
[τάζει
κ' ἐκεῖνο ποῦ ὅτ' ὁ χέρι του κρατοῦσε, ξεσκεπάζει·
— Γιὰ κύττα Ἀνθοῦλα, τί κρατῶ! γιὰ κύττα τ' εἶναι
[τοῦτο!
ἄχ! καὶ τι ποῦ προτιμᾷς ἀπὸ τῆς γῆς τὸν πλοῦτο!..

Τῆς φεύγει μιὰ γλυκεῖα φωνή, εἶν' ὄνειρο ἢ ἀλήθεια;
— μπε, μπε, τὰρνὶ της τὸ λευκὸ πηδᾷ ὅτ' ἡ ἀγκα-
[λιά της
τὸ σφίγγει αὐτὴ δακρύζοντας μεσ' ὅτ' ἡ θερμὰ της
[στήθια
τὸ πνίγει μεσ' ὅτ' ἡ χάρη της, μεσ' ὅτ' ἡ γλυκὰ φι-
[λιά της . . .

— Ἀχ! ποῦ τὸ νῦρες; λέγε μου! — Κάτω, μακρὰ
[ὅτ' ὁ μῦλο
τῶεῖδα μονάχο νὰ γυρνᾷ ἔνδεκα μέραις τώρα·
τὸ πῆρα· μὰ δὲν θέλῃς ὡς τώρα νὰ ὅτ' ὁ στείλω
γιὰ νὰ δὲ κάμω νὰ χαρῆς ὅς αὐτὴν τὴν γλυκεῖα ὥρα.

— Γιάννη, φλωριὰ μυριόπληθα ἂν τώρα μ' εἶχες δώσει,
μαργαριτάρια ὅαν αὐγὰ, λαμπρὰ διαμάντια χίλια,
ποτὲ χαρὰ δὲν θάχυνες μεσ' ὅτ' ἡ καρδιά μου τόση,
τόση δροσὶα δὲν θάσταζες ὅτ' ἡ θλιβερά μου χεῖλιά!...

— Γεῖά σου, χαρὰ σου, Γιάννη μας! λὲν' οἱ γονεῖς
[καὶ πάλι,
κι' ἀνοίγουν δεύτερη φορὰ ὁλόθερμη ἀγκάλη
καὶ μὲ γλυκὸ χαμόγελο, μὲ τραγουδάκια μῦρια
ἀπλοχεροῦν, γεμίζουνε, ἀδειάζουνε ποτήρια.

Ὅσ' ἂν τὰνδόνια χαρωπὴ, ἀγνὴ ὅαν τὰγγελοῦδια
ψάλλει, χορεύ' ἡ συντροφιά, γελᾷ καὶ ξεφαντόνει,
κ' ἐνῶ ἀκόμ' ἀκούονται γέλοια, χαραῖς, τραγούδια,
Πρωτοχρονιάς χρυσόφωτη αὐγούλα ἔξημερόνει.

ΣΤ'.

Φέρνει τὰνδόνια ἡ αὐγὴ κι' ὁ Μάϊς τὰ λουλούδια,
ποῦ τὸ καθένα ὅτ' ἡ καρδιά δροσὶα καὶ μόσχο κρύβει,
μὰ τῆς χαρᾶς τὰ λούλουδα καὶ τὰ γλυκὰ τραγούδια,
φέρν' ἡ Ἀγάπη κι' ἡ Εὐχὴ ὅτ' ἡ ταπεινὴ καλύβη.

ΚΟΡΝΗΛΙΑ Α. ΠΡΕΒΕΖΙΩΤΟΥ.

ΛΙΝΑ.*

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Ἐκεῖνο ὅπερ παρέρχεται.

I II.

Ἡ κ. δὲ Ραμβέρ, ἥτις τὰ μέγιστα ἡρέσκετο ἐν τῇ
πρωτῇ ταύτῃ τέρψει, ἔλαθε τὸν καιρὸν νὰ συνάξῃ
καὶ ῥίψῃ ἐντὸς καλῶς ἐπεστρωμένου ἔσωθεν διὰ
μεταξίνου ὑφάσματος δεκάδα παραφυάδων καὶ μυκή-
των. Εἴτα σύρουσα τὸν Ἰωάννην ἀπὸ τῆς χειρὶδος,
ἐκθύσεν ἀφελῶς ἐπὶ τοῦ χλοοφύτου χεῖλους τᾶφρου
τινός, ὕγρου ἔτι ἐκ τῶν τελευταίων σταγόνων τῆς
ἄρτι καταπεσούσης βροχῆς.

— Καὶ τώρα ὡς ὁμιλήσωμεν, εἶπεν.

*) Ἰδε ἀριθ. 8, σελ. 157—160.

— "Ας ὁμιλήσωμεν, εἶπεν ὁ Δαήλ, ὃν ἡ συνέντευξις ἐκείνη κατέβηκε.

Τότε ἡ νεαρά γυνὴ προσιδούσα αὐτὸν ἀτενῶς κατὰ πρόσωπον, τῷ προσεμειδίασε, καὶ δίχως νὰ χρονотριβήσῃ εἰς προοίμιον οἰονδήποτε,

— Γνωρίζετε, ἤρξατο λέγουσα, ὅτι ἀπεφάσισα νὰ φαιδρύνω ὀλίγον τὸ μέτωπόν σας; πολλὰ νέφη τὸ σκιάζουν αὐτὸ τὸ ταλαίπωρον μέτωπόν σας· ἀλλὰ τοιοῦτο, ὅποιον εἶναι, μοὶ ἀρέσκει· διότι φανερόν ἐστιν ἄνθρωπον σκεπτόμενον, αἰσθανόμενον καὶ ἔχοντα θέλησιν, ἄνθρωπον τὸν ὅποιον ἐκτιμᾷ τις πάντοτε, καὶ τὸν ὅποιον ὀφείλει ἐπίσης ν' ἀγαπᾷ.

— Κυρία! . . , διέκοψεν ὁ Ἰωάννης.

— "Ὅχι! μὴ μὲ διακόπτετε· ἡξεύρω τί λέγω, καὶ δὲν λέγω παρὰ μόνον ὅ,τι θέλω νὰ εἶπω· δὲν εἶμαι ὅλως διόλου ὅ,τι φαίνομαι, κύριε Ἰωάννη, καὶ μόνον ἐπειδὴ σᾶς ἐμάντευσα ρέποντα πρὸς σπουδαίαν φιλίαν, ἐτόλμησα νὰ σᾶς ἀπονεύω τοιαύτην· τὴν δέχεσθε;

Οὐδέποτε ἡ εἰλικρινὴς λαλιὰ τῆς νεαρᾶς γυναικὸς ὑπῆρξε τύσον σαφὴς· ὁ Ἰωάννης ἀπεκρίνατο λίαν συγκινημένος:

— Κυρία, δὲν θέλω νὰ σᾶς εἶπω ἐκφράσεις τετριμμένας· μάλιστα, εἶναι ἀληθές, τρέφω πρὸς ὑμᾶς ζωηροτάτην συμπάθειαν· σᾶς ἀγαπῶ, καὶ νομίζω φυσικώτατον τὸ νὰ διαδηλώσω πρὸς ὑμᾶς τὸ αἰσθημά μου, σᾶς ἀγαπῶ ὡς ἀγαπῶ τὴν ἀδελφὴν μου, ὡς ἀγαπῶ τὸν Φήλικα.

Ἐκείνη ἐμόρφασεν, ἔπειτα δὲ τῷ εἶπε καγχάζουσα:

— Μόνον ὡς τὸν Φήλικα;

Ὁ Ἰωάννης μετέσχε τῆς ἰλαρότητος.

— "ὦ, ὅχι! πολὺ περισσότερον, τὸ γνωρίζετε καλῶς· εἶπε γελῶν.

— Χαίρω πολὺ λοιπόν! καλὰ! καὶ τώρα ὅτε εἰμεθα προσηλωμένοι ἀπέναντι ἀλλήλων δύναμαι νὰ πράξω κατὰ τὸ δοκοῦν διὰ ν' ἀφαιρέσω ἀφ' ὑμῶν αὐτὴν τὴν μελαγχολίαν ἢ ὅποια πολὺ μὲ στενοχωρεῖ, πολὺ μὲ λυπεῖ, πιστεύσατέ με.

— Σᾶς ἐλύπησα, ἐγώ; ἀνέκραξεν ὁ νέος.

— Μάλιστα, κύριε· αὐτὸ σᾶς ἐκπλήττει; Ἰδωμεν, διὰ τί λοιπὸν ἐτηρήσατε τὸ παγετῶδες ἐκεῖνο ὕψος, τὴν εἰρωνικὴν ἐπιφύλαξιν ἐνόσω οἱ φίλοι ἔμμενον εἰς τὴν οἰκίαν μας; μήπως ἡ φιλοξενία σᾶς ἐφάνη ἐλλιπής;

— "ὦ! . . κυρία! . . .

— Μήπως κἀνεῖς σᾶς προσέβαλεν ἀκουσίως; μήπως οἱ ξένοι μας ἀπῆρσαν πρὸς ὑμᾶς; ὀφείλει τις νὰ τοῖς συγχωρήσῃ πολλὰ· κατὰ τὰ μακρὰ ἔτη τῆς ἐνταῦθα διαμονῆς των ἔλαβον τὸν καιρὸν νὰ λησμονήσωσιν ὀλίγον τὸν παιδαριώδη παρισιανὸν πολιτισμὸν των· ἐγὼ, ναί, προέρχομαι ἐκ Παρισίων ὡς καὶ σεῖς, ἀλλ' αὐτοί; εἶναι ὅλοι ἀγαθοὶ ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι μοὶ εἶπον πολλὰ τὰ καλὰ περὶ ὑμῶν, ὀφείλεις ἀρχοντίσκοι, οἵτινες δὲν ἔχουσι κακίαν εἰς κἀνέναν των λόγον, εἰς κἀνέναν των κίνημα· ἅπαζ ἔτι, ἔχετε κἀνέναν πα-

ράποντον κατὰ τινος ἐξ αὐτῶν; . . . ὅποιουδήποτε; . . . προσέθηκε μετὰ τινα δισταγμὸν.

Ἐκεῖνος διέκοψε τοὺς λόγους αὐτῆς διὰ χειρονομίας.

— Σᾶς παρακαλῶ, κυρία, μὴ μοὶ λέγετε τοιαῦτα πράγματα!

— Ἀλλ' ὅχι, τὸ ὑναντίον πρέπει νὰ σᾶς θεραπεύσω· ἐξομολογήθητε πρὸς ἐμέ.

— Περὶ τίνος λοιπὸν ὀφείλω νὰ ἐξομολογηθῶ;

— Περὶ τῆς μελαγχολίας σας, περὶ τοῦ ἐπιφυλακτικοῦ σας ἥθους, περὶ τῆς ζοφερᾶς αὐτῆς χροιᾶς ἢ ὅποια σᾶς ἐπισκιάζει, ἢ ὅποια δὲν ἀρμόζει πρὸς τὴν νεότητά σας, καὶ ἀποτελεῖ κηλίδα ἐπὶ τοῦ γαλανοῦ μας ὀρίζοντος.

Ἐκεῖνος, καθήμενος παρ' αὐτὴν, ἐψέλλισε:

— Τοῦλάχιστον, θὰ τύχω τῆς συγγνώμης ὑμῶν;

— Εἶμαι διατεθειμένη πρὸς τοῦτο· αἰσθάνομαι λύπην δι' ὑμᾶς.

Ὁ Ἰωάννης ἠνωρθώθη μετ' ἐρεθισμοῦ, διὰ νευρικῆς πὼς κινήσεως.

— "ὦ, κυρία, δὲν εἶμαι καὶ ἄξιος οἴκου, καθ' ὅσον γνωρίζω· δὲν ἐπικαλοῦμαι συγγνώμην, νομίζων ὅτι δὲν ἔχω ἀνάγκην αὐτῆς.

Ἡ Λευκὴ ἠνωρθώθη ἐπίσης, λαβοῦσα δὲ τὴν χεῖρα αὐτοῦ, ἀνέκραξεν:

— "ὦ! ὦ! ἰδοὺ, ὀργίζεσθε· ἡ πληγὴ εἶναι λοιπὸν πολὺ ὀδυνηρὰ, ἀφ' οὗ ἡ ζέσις τῶν φίλων σᾶς κινεῖ εἰς δάκρυα.

Ὁ νεανίας ἐταπείνωσε τὴν κεφαλὴν, οἶονεὶ κατησχυμένος, καὶ εἶπεν:

— "Ὅχι· συγχωρήσατέ μοι· ἡ συγγνώμη μου ἔγκειται εἰς αὐθεντικωτάτην τινὰ ἔνστασιν: εἶμαι πτωχός.

— Καὶ ἐρυθριᾶτε διὰ τοῦτο;

— Δὲν ἐρυθριᾷ τις εἰμὴ διὰ κακὴν τινα πράξιν, κυρία, ἀπεκρίνατο μετ' ἀκτινοβολούντος βλέμματος· πρέπει νὰ πιστεύσητε ὅτι αἱ λέξεις μου δὲν ἐρμηνεύουσι καλῶς τὰ αἰσθημάτά μου, διότι δὲν κατορθῶ νὰ γείνω καταληπτός.

— Τὸ ὑναντίον, καὶ σᾶς λέγω κατὰ πλεόν· ὅχι μόνον σᾶς ἐννοῶ, ἀλλὰ καὶ σᾶς μαντεύω· θέλετε νὰ σᾶς ἐκθέσω ἐγώ, κύριε Ἰωάννη, τὴν κατάστασιν τοῦ πνεύματος καὶ τῆς καρδίας σας;

— "ὦ, θὰ μοὶ ᾔτο πολὺ εὐχάριστον τοῦτο, κυρία· εἶπεν ἐκεῖνος μειδιῶν καὶ προσπαθῶν νὰ προσλάβῃ ὕψος εὐτράπελον.

Ἡ νεαρά γυνὴ προσεῖδεν αὐτὸν ἀτενῶς, καὶ σοβαρὰ, σπουδάζουσα, μηδὲν ἑλαττοῦσα τὴν ζωηρότητα τῆς ἐκφράσεως αὐτῆς, ἐλάλησεν οὕτω:

— Κύριε Δαήλ, πάσχετε εὐγενῶς, ἀλλ' ὅχι καὶ δικαίως. Εἰσθε πτωχοί; λοιπόν, ἐγώ, γυνὴ πλουσία καὶ εὐτυχὴς, διακηρύττω πρὸς ὑμᾶς, ὅτι δὲν γνωρίζω ἄλλο τι τόσον σεβαστὸν ὅσον ἡ πτωχεία· ἡ ἰδική σας μάλιστα εἶναι ἀξιοθαύμαστος· μὴ γελᾶτε· γνωρίζω τὴν ἱστορίαν σας· εἰσθε, ἀπλούστατα, ἐντιμὸς ἄνθρωπος, κατὰ τὴν αὐστηρὰν ἐκδοχὴν τῆς λέ-

ξέως, καὶ τοῦτο εἶναι σπάνιον εἰς τοὺς καιροὺς τοὺς ὁποίους τρέχομεν. Ἀλλὰ διὰ ποῖον, καὶ διὰ τί ὑποφέρετε; διὰ τὴν μητέρα σας; αὕτη σεμνύνεται ἐφ' ὑμῖν· μήπως θὰ προὔτιμα τὸν πλοῦτον μάλλον ἢ τὸ εὐτύχημα τοῦ νὰ ἔχῃ τοιοῦτον υἱόν; διὰ τὴν ἀδελφὴν σας; αὕτη πάλιν εἶναι παιδίον, πρὸ τῶν βημάτων τοῦ ὁποίου σεῖς ἀπεμακρύνετε τὸτον εὐλαβῶς τὰς πέτρας καὶ τὰς ἀκάνθας τῆς ὁδοῦ. ὥστε εἰσερχομένη εἰς τὸν βίον, οὔτε κἄν θὰ ὑποπτεύσῃ ποτὲ τὰς στερήσεις καὶ τὰ δεινὰ τὰ ὁποῖα χάριν αὐτῆς ὑπέστητε. Διὰ τί λοιπὸν πᾶσχετε; μήπως ἡ φιλία σας προὔδωκεν; ἀλλ' ὑμεῖς δὲν τὴν ἐπεδαφιλεύσατε ἀφειδῶς μέχρι τοῦδε τὴν πολῦτιμον φιλίαν σας, καὶ ἐπομένως οὐδένα λόγον ἀμφισβολίας ἔχετε περὶ ἐκείνων εἰς τοὺς ὁποίους τὴν ἐνεπιστεῦθητε· μήπως τὸ αἷτιον τοῦ πόνου σας ἀποτελεῖ ἡ φιλοδοξία; ἀλλ' εἰς ἡλικίαν εἴκοσιν ἐξ ἐτῶν δὲν ἔχει τις τὸ δικαίωμα νὰ θεωρῇ ἑαυτὸν ἔκπτωτον πάσης ἐλπίδος, καί, ἂν ἔτι ὑποθέσωμεν ὅτι λογικοὶ τινες πόθοι ἀπωλέσθησαν, μήτοι δὲν ἔχετε ἐκεῖνο, εἰς τὸ ὁποῖον ἀρκεῖται ψυχὴ τοῦ χαρακτῆρος ὑμῶν, τὴν συνείδησιν δηλαδὴ τοῦ ὅτι ἐδράσατε οὕτως ὥστε νὰ γείνητε ἄξιος ἐτέρου τινός, ἀνωτέρου τῆς ἐκτιμήσεως τῶν ἄλλων, ἥτοι τῆς ἰδίας ὑμῶν ἐκτιμήσεως; Ἐπαναλαμβάνω, ὁ πόνος σας εἶναι πόνος εὐγενοῦς καρδίας, ἀλλὰ πόνος ἀδικαιο-λόγητος.

Ὅταν ἡ Λευκὴ εἰσῆλθεν, ὁ νεανίας ἤγειρε πρὸς αὐτὴν τοὺς ὀφθαλμούς· δύο δὲ δάκρυα ἐφάνησαν τρέμοντα ἐπὶ τῶν ὠχρῶν αὐτοῦ βλεφάρων.

— Ἐχετε δίκαιον! εἶπεν ἀποτόμως, καὶ ἄνευ περισκέψεως ἤρπασε καὶ ἡσπᾶσθαι τὴν χεῖρα τῆς νεαρᾶς γυναικός. Συγγνώμην· ὑπέσχομαι ὅτι εἰς τὸ μέλλον θὰ ἦμαι εὐθυμὸς καὶ φαιδρός, ὅτι δὲν θὰ ἔχω πλέον μελαγχολίαν.

Τὸ χειροφίλημα ἐκεῖνο προὔξινεν εἰς τὴν νεαρὰν γυναῖκα οὐχὶ μὲν ταραχὴν, ἀλλ' αἰφνιδίαν τινὰ ἀνακίρησιν.

— Ὅχι, εἶπε· σὰς ἀπαγορεύω νὰ παρῶδῃτε τὴν χαρὰν· μέναιτε κἄλλιον ὅποιος εἰσθε· ἀλλ' ἄρ' οὐ ἔχετε τῶρα φίλην εἰλικρινῇ, ἐπωφελήθητε τὴν ἔχουμένην της, βέβαιος ὢν ὅτι οὐδέποτε θὰ αἰσθάνθητε κόρον.

Ἀλλ' ἐκεῖνος ἀπῆντησε σείων τὴν κεφαλὴν.

— Εὐχαριστῶ! εἰσθε πολὺ ἀγαθὴ· ἀλλὰ τὰ πάντα φέρουσι κόρον· ὑπάρχουσι δὲ μυστικά, ἅτινα οὐδὲ πρὸς ἑαυτὸν τολμᾷ τις νὰ ὁμολογήσῃ.

Τότε ἐκείνη, ἀπειλοῦσα αὐτὸν διὰ τοῦ δακτύλου, καὶ σχεδὸν γελοέσσα τὴν ὄψιν, ἐψιθύρισε:

— Ἥμην βεβαία! ὑπάρχει καὶ τι ἄλλο ἐν τῇ θλίψει ταύτῃ...

— Καὶ τι ἄλλο; τί λοιπόν;

— Κύριε Δαήλ, πᾶσχετε ἐξ ἔρωτος.

ΡΙΓΟΣ αἰφνιδίον διέτρεξεν αὐτοῦ τὰ μέλη ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν, ἔστη δὲ ἀκίνητος, τοὺς ὀφθαλμούς ἔχων εὐρέως ἀνεωγμένους, ἐκτεθαμβημένος ὑπὸ

τοῦ γυναικείου ἐκείνου μειδιάματος, κατατεθορυβημένος ὑπὸ τῆς ἀπροσδοκῆτος ταύτης μαντεύσεως.

Τῇ στιγμῇ ἐκείνῃ ἐλαφρόν βῆμα ἔτριξεν ἐπὶ τῆς ἄμμου τοῦ διαδρόμου· οἱ δὲ δύο συνδιαλεγόμενοι στραφέντες, εἶδον τὴν Ἰωάνναν χωροῦσαν πρὸς αὐτοὺς.

V I.

Ἡ Ἰωάννα κατέλαθεν ἐπ' αὐτοφῶρῳ τὸ φίλημα καὶ τὴν παρὰδοξον τοῦ νεανίου ταραχὴν· προχωρήσασα δὲ μετ' ἡθους σοβαροῦ καὶ ἐστενωχωρημένου, εἶπε πρὸς τὴν ἀδελφὴν της διὰ φωνῆς ἐκφραζούσης τὸν δισταγμόν.

— Γνωρίζεις ὅτι ὁ Φήλιξ ἐπανῆλθε πρὸ πολλοῦ καὶ σὲ ζητεῖ;

— Μὲ ζητεῖ; ἀλλ' ἐγὼ εἰδοποίησα ὅτι εἰμαι ἐδῶ, μετὰ τοῦ κ. Δαήλ.

Λέγουσα δὲ τοῦτο ἡ Λευκὴ προσήλωσεν ἐπὶ τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς βλέμμα τοσοῦτον καθαρὸν καὶ ἀξιόπρεπές, ὥστε οἱ ὀφθαλμοὶ ἐκείνης καταδιβάσθησαν πᾶραυτα. Κύμα αἵματος ἀνέβη ἐπὶ τῶν παρειῶν τῆς κ. δὲ Ραμβέρ, αἰφνιδίᾳ δὲ ταραχῇ ἐδόνησε τὴν καρδίαν αὐτῆς!... ἀνέγνω τὴν ὑπόψιν, τὴν κηκόβουλον σκέψιν ἐπὶ τοῦ μετώπου τῆς νεάνιδος.

— ὦ!... ἐψέλλισεν ἀποπνιγμένη ὑπὸ τῆς θλίψεως. Καὶ ἔφυγε πρὸς τὸν πύργον.

Ἀλλ' ἡ Ἰωάννα δὲν ἀνύψωσεν ἔτι τὸ βλέμμα, κατὰσχυσμένη ἤδη καὶ ἄφρονος ἐκ ταραχῆς, ὥς ἔνοχον περιφρονοῦσα ἑαυτήν, διότι διείδε τὸ κακὸν ἐκεῖ ἐνθά δὲν ὑπῆρχε τοῦτο. Ἐμάντευε τὸ ἐπιτιμητικὸν βλέμμα, ὅπερ προσήλου ἐπ' αὐτῆς, ὁ Ἰωάννης, ὅστις ἐνόησεν ἐπίσης τὴν ὑβριστικὴν ὑπόνοιαν τὴν βαρύνουσαν ἐπ' αὐτοῦ καὶ τῆς ἀπελθούσης φίλης αὐτοῦ συγχρόνως.

Ἐσίγα, ἡ δὲ ἀφασία αὐτοῦ ἀπέβαινεν ὀχληροτέρα ἀπὸ στιγμῆς εἰς τὴν στιγμὴν.

Ἀλλ' ἡ Ἰωάννα, τὴν σιγὴν διακόπτουσα, εἶπεν ἤδη ἄνευ ὀπισθοβουλίας τινός.

Ἀγαπᾶτε τοὺς πρωῒνους περιπάτους, κ. Δαήλ;

— Μάλιστα, βεβαίως, δεσποινίς· εἶπεν ἐκεῖνος νομίζων ὅτι διαγιγνώσκει ὑπαινιγμόν τινά καὶ ἐν ταύτῃ τῇ φράσει· σεῖς δὲν τοὺς ἀγαπᾶτε;

— Ἀπ' ἐναντίας, κύριε... δηλαδὴ...

Καὶ ἔστη ἀποτόμως ἐν ἀμηχανίᾳ· ἡ τύψις τοῦ συνειδότης συνέχεε καὶ περιέπλεκε τὸ νῆμα τῶν ἰδεῶν αὐτῆς.

Ὁ Ἰωάννης ἀπεκρίνατο εἰρωνικῶς.

— Δηλαδὴ, δὲν ὀνομάζω πρωῒνους τοὺς περιπάτους οἵτινες γίνονται ἀπὸ τῶν 9 μέχρι τῶν 10 ὥρων τῆς πρωῒας.

Ποῦ λοιπὸν ἡ Ἰωάννα εἶχε τὸν νοῦν; ὅντως προσήγγιζεν ἡ δεκάτη ὥρα, μόνον δὲ ὅπως ὑπομνήσῃ τὸ πρόγευμα, εἶχεν ἔλθει νὰ παραλάβῃ τοὺς περιπατητάς.

Ἡ θέσις αὐτῆς ἦν ἤδη τοσοῦτον ἀκροσφαλῆς, τοσοῦτον ἐπισθητὴ ἡ ταραχὴ της, ὥστε τὸν λάρυγγα αὐτῆς συνέσφιγξεν αἰφνιδίᾳ τάσις πρὸς θρήνον, ἣν

προσεπάθησε ν' ἀπαμακρύνῃ, μὴ θέλουσα νὰ κατα-
ραθῇ ἀσθενὴς πρὸ τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου.

Ἄλλ' ὁ Ἰωάννης, οἰκτίρων πρὸς τὴν ὀδύνην αὐ-
τῆς, προσέβλεψεν αὐτὴν, δίχως ἐκείνη νὰ τὸν ἴδῃ,
καὶ τῇ εἶπεν ἡδέως :

— Δεσποινίς, μοὶ ἐπιτρέπετε νὰ σᾶς προσφέρω τὸν
βραχίονα ἵνα ἐπιστρέψωμεν ;

Τὰς δυνάμεις τῆς δυστυχοῦς κόρης παρέλυσεν ἡδὴ
ὀλοτελῶς ἡ ἔκφρασις ἐκείνη τοῦ οἴκτου, ἣν αἱ λέξεις
αὗται περιείχον καταφανῶς.

Κεκλιμένον ἔτι ἔχουσα τὸ μέτωπον, ἔλαβε μηχαν-
ικῶς τὸν προσφερόμενον βραχίονα· ἐν ᾧ δ' ἐστρέφοντο
πρὸς πλάγιόν τινα διέδρομον, αἶφνης ὁ νεανίας ἐνόησε
τὴν μικρὰν χεῖρα τρέμουσαν, καὶ στραφεὶς, βλέπει τὸ
περιθωράκιον ἀνασειόμενον ζωηρῶς, καὶ θλιβερῶς κλι-
νοντας τοὺς λαμπροὺς μέλανας βοστρύχους.

Ἡ Ἰωάννα ἔκλαιε, καὶ ἔκλαιεν ἀκαθέκτως· ἡ
κρίσις ἐλάμβανε χώραν, ἡ ἐζωγκωμένη καρδιά ἐξερ-
ρήνυε τὴν ὁρμὴν τῶν παλμῶν αὐτῆς . . . Διὰ τί ἄρα
ἔκλαιεν ; ὁ Ἰωάννης οἶονεῖ ἐξ ἐμπνεύσεως ἐνόησε τὴν
θλίψιν ταύτην, ἀλλ' οὐχ ἥττον δὲν ἐνεθάρτυσεν
ἐν αὐτῇ.

— Δεσποινίς . . . εἶπε, μηδεμίαν εὐρίσκων φρά-
σιν παρήγορον.

Ἡ Ἰωάννα ἔστη, καὶ διὰ νευρικοῦ κινήματος ἀ-
παλλασσομένη τοῦ συγκρατοῦντος αὐτὴν βραχίονος,
ἔπεσεν ὁρμητικῶς ἐπὶ κηπαίας ἑδρας, καὶ ἐκάλυψε
διὰ τῶν χειρῶν τὸ πρόσωπον.

Ἀλλὰ ταχέως τότε κατέσχυσε τοῦ παροξυσμοῦ·
ἀνορθωθείσα δὲ μετὰ θελκτικῆς ζωηρότητος καὶ μει-
διῶσα διὰ μέσου τῶν δακρῶν, εἶπε πρὸς τὸν νεανίαν
ἀπνευστί.

— Κύριε Δαήλ, εἰσθε ἀγαθὸς σεῖς, καὶ ἐγὼ εἶμαι
κακὴ κόρη.

Ἐκεῖνος ἀπεκρίνατο χαμηλοφώνως, αἰσθανόμε-
νος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀναισθητομένην ἀπὸ ἄχθους
δαινοῦ :

— Εἰσθε θελκτικὴ κόρη, πολὺ νευρική, ἥτις δὲν
ἔχει ἀνάγκη νὰ ζητήσῃ συγγνώμην.

Τότε ἡ νεᾶνις ἐμψυχωθείσα, ἔδραμε πρὸς ψυχρὰν
πηγὴν κυλίσουσαν τὸ διαχυγὲς αὐτῆς νῆμα διὰ μέσου
τῆς χλόης, καὶ διαβρέξασα τὸ ρινόμακτρόν της, ἐδρό-
σισε τοὺς ὀφθαλμούς.

— Μήπως φαίνεται ὅτι ἔκλαυσα ; ἠρώτησεν εὐ-
θύμως.

— Ὁχι· ἀπήντησεν ὁ Ἰωάννης, ὅστις ἐλησμόνει
ἡδὴ ὅλην τὴν διαδραματισθεῖσαν σκηνήν.

Καὶ ἔλαβον ἡδὴ τὴν συντομωτάτην ὁδόν, ὅπως
φθάσωσι τὸ πρόγευμα· ἀλλ' ἐν ᾧ διέσχιζον τὸν λει-
μῶνα, ἐμπροσθεν τῶν πρὸ τῆς πύλης βαθμίδων, πα-
ρετήρησαν τὸν ἐπιστολοδότην ἐκτελοῦντα τὴν καθη-
μερινὴν περιοδεῖαν αὐτοῦ.

— Ὁ ταχυδρόμος ! ἀνέκραξεν ἡ Ἰωάννα, παραι-
τοῦσα δ' ἐκεῖ τὸν νεανίαν, ἔδραμε πρὸς τὸν γέροντα.

— Ἐχετε τίποτε δι' ἐμέ, Πέτρε ;

— Ναί, δεσποινίς Ἰωάννα, εἶπεν ὁ γέρων, τείνων

αὐτῇ ἐπιστολὴν· ἔρχεται ἀπὸ τοὺς Παρισίους· ἰδοὺ
τὸ γραμματόσημον.

Ἡ Ἰωάννα ἤρπασε τὴν ἐπιστολὴν καὶ ἔσχισε τὸν
φάκελλον.

— Μοὶ ἐπιτρέπετε ; ἠρώτησε τὸν νεανίαν.

VII.

Βεβαίως τὸ ἔγγραφο ἐκείνο ἦτο λίαν ἐνδιαφέρον,
διότι ἡ νεᾶνις μολὶς ἐσχάτη ὁλων, προσήλθεν εἰς τὴν
τράπεζαν.

Μετ' ἀκτινοβολούσης μορφῆς κροτούσα τὰς χεῖρας,
ὤρμησε διὰ σκιρτήματος πρὸς τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς,
καὶ περιπτύσσασα τὸν τράχηλόν της τῇ ὠμίλῃσε χα-
μηλοφώνως. Ἡ Λευκὴ, ἄθυμος οὕσα πρότερον, πά-
ραυτα τότε ἀνέλαβε τὸ φαιδρὸν ἥθος, ὅπερ ἐκόσμει
αὐτὴν τὸ πρῶν.

— Τί σοὶ συμβαίνει λοιπόν, Ἰωαννέττα ; εἶσαι
υπερβολικῶς εὐθυμος.

— ὦ, ἀγαπητή ; ἔλαβον τόσῳ καλὴν εἰδησιν !

— Καλὴν εἰδησιν ; δύναμαι νὰ ἐρωτήσω ; . . .

— Εἶναι περιττόν . . . γνωρίζεις, ἡ Αἴνα . . . Εἰς
τὸν ἥχον τοῦ ὀνόματος τούτου ὁ Ἰωάννης ἐσκίρτησεν.

— Ἡ Αἴνα ; εἶπεν ἡ κ. δὲ Ραμβέρ, λοιπόν ;

— Λοιπόν, μοὶ ἀναγγέλει δι' ἐπιστολῆς ὅτι ὁ
πάππος της εἶναι ἐλευθέρως καὶ ἔρχονται.

— Ἐρχονται ; ἀνέκραξεν ὁ Φήλιξ· Εὐτυχῶς ! Καὶ
πότε φθάνουν ;

— Ἡ ἐπιστολὴ χρονολογεῖται ἀπὸ χθές, καὶ λέ-
γει ὅτι ἀναχωροῦν αὔριον· ἔρχονται λοιπόν σήμερον.

— Σήμερον ; εἶπεν ἡ κ. δὲ Ραμβέρ· ἀλλὰ μολὶς
ἔχομεν τὸν καιρὸν νὰ ἐτοιμάσωμεν τὰ δωμάτια.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸν Ἰωάννην, οὗτος τῇ στιγμῇ
ἐκείνῃ ἐνόμιζεν ὅτι ὀνειρεύεται.

Ἡ Αἴνα μέλλει νὰ ἔλθῃ, ἔρχεται, θὰ ἦναι ἐδῶ τὴν
ἐσπέραν· ὑπὸ τὸ αἰφνίδιον ράπισμα τῆς ἀπροσδοκή-
του ταύτης εἰδήσεως, ὡχρία καθ' ὅσον ἅπαν τὸ αἷμα
αὐτοῦ ἐπλημμύρει πρὸς τὴν καρδίαν ὁρμητικῶς.

Ἡ ταραχὴ αὕτη οὐδόλως διέλαθε τὴν Λευκὴν, ἥτις
ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἀπέβη κυρία, οὕτως εἰπεῖν,
τοῦ ἀπορρήτου τοῦ νεαροῦ αὐτῆς φίλου.

Τότε ἡ Ἰωάννα εἶπε μεθ' ὕψους εὐλικρινοῦς.

— Παρατηρῶ ὅτι ἡ Αἴνα ἐξέλεξε τὸν καιρὸν τῆς
ἐπισκέψεώς της· θὰ εὐρεθῇ καθ' ὀλοκληρίαν μεταξὺ
κύκλου γνωστῶν· δὲν ὀμιλῶ περὶ τοῦ κ. Ἀλβερίκ,
ὁ ὁποῖος τὴν γνωρίζει καλλίτερον παντὸς ἄλλου, διότι
εἶναι μαθητὴς σου.

Κατὰ τὸν χρόνον τούτον ὁ Ἰωάννης κατῴρθωσε
νὰ συνέλθῃ.

— Μαθητὴς μου, εἶπε βραδέως· εἶναι ἀληθές·
τὴν ἐλησμόνησα σχεδόν· ἀλλὰ δὲν φοβείσθε, δεσποι-
νίς, μήπως ἡ παρουσία μου ἐπισκοτίσῃ κἄπως τὴν
δεσποινίδα δὲ Μαλφάρ ;

— Νὰ ἐπισκοτίσῃ ; . . . τὴν Αἴναν ; . . . καὶ διὰ
τί παρακαλῶ ;

— Ἰδοὺ· ὅταν εὐρίσκειται τις εἰς τὰς διακοπὰς,

δὲν εἶναι τόσον εὐχάριστον, καθ' ὅσον ἐγὼ γνωρίζω, νὰ συναντᾷ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ του διδάσκαλον.

— Ὡ! εἶπεν ὁ ὑποκόμης· ἀγαπητέ μου Δαήλ, ἐὰν ἔμεινες ὅποιος ἦσο ὅταν σ' ἐγνώρισα, ὑποθέτω ὅτι εἶσαι πολὺ ὀλίγον παιδαγωγός.

— Ἄ, καλέ μου φίλε, προσπαθῶ νὰ γείνω.

Ἐνταῦθα ἐπενέβη ἡ κ. δὲ Ραμβέρ.

— Δὲν μᾶς εἶπατε πρότερον, κ. Δαήλ, ὅτι εἴσθε παροδικῶς μόνον διδάσκαλος;

— Μάλιστα, ἀλλὰ δυνατόν νὰ μοὶ ἔλθῃ ἡ ἐπιθυμία αὕτη· καὶ ἔπειτα, ἂν πιστεύσω, τὴν κ. Κολλάρ, τοῦτο εἶναι σχεδὸν ἡ κλησίς μου· ἔχω ὅλα τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα.

Ὁ γέλως μεθ' οὗ προὔφερε τὰς λέξεις ταύτας, ἀπῆχει ξηρῶς καὶ βαιῶς.

— Ἄλλ' ἀφ' οὗ δὲν προορίζεσθε διὰ τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα, ἠρώτησεν ἡ κ. Δερουᾶ, ποῖον στόδιον σκοπεύετε νὰ ἐκλέξετε;

Ὁ Ἰωάννης γελᾶσας ἐκ νέου, ἀπεκρίνατο ἄνευ στόμφου.

— Θὰ ἡδυνάμην νὰ εἶπω, κυρία, ὅτι μόνον τῆς ἐκλογῆς ἔχω τὴν δυσχέριαν, διότι εἶμαι κάτοχος δύο διπλωμάτων, ἅτινα μοὶ ἐπιτρέπουσι τὴν ἐλευθέραν ἐξάσκησιν δύο ἐπιστημῶν· ἀλλ' ἀλλοίμονον! τὰ διπλώματα οὐδὲν ἐξασφαλίζουν· δυνατόν νὰ μείνω καθηγητὴς ἄνευ μαθητῶν, ὡς καὶ δικηγόρος ἄνευ δικῶν· ἐὰν πάλιν συμπληρώσω τὰς ἱατρικὰς σπουδὰς μου, ὡς μελετῶ νὰ πράξω, ὁ τίτλος τοῦ ἱατροῦ δὲν ἄρκει ἵνα μοὶ προσπορίσῃ καὶ πελατεῖαν· προσθέσατε δὲ ὅτι ἡ ἀδιάπαυστος ἐργασία, ὁ ἀγὼν τοῦ βίου, ὡς λέγουσι, δὲν μοὶ παραχωροῦσι τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον ἵνα σκεφθῶ καὶ ἀποφασίσω· βλέπετε λοιπὸν ὅτι βαίνω κατὰ τύχην, ἢ μᾶλλον κατὰ τὸ θεῖον ἔλεος· οὐχ ἥττον, ἐκ φυσικῆς κλίσεως, θὰ προὔτιμων ν' ἀποζῶ ἐκ τῆς γραφίδος μου, καὶ τοῦτο θὰ μοὶ ἤρκει· ὡς πρὸς τοῦτο ἐξέρχομαι τοῦ ταπεινοῦ κύκλου μου, κατὰ τὴν σημασίαν τῆς λέξεως.

Ἡ φράσις αὕτη ἐλέγχθη οὐχὶ ἄνευ λεπτῆς τινος ἀποχρώσεως πικρίας, ἥτις ἐπληξε τόσον τὴν Ἰωάνναν ὡς καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς· ἀλλὰ ταῦτο χρόνως ἀμφοτέραι ἐσκέψαντο ὅτι τὸ ὑπέροχον ἐκείνου πνεῦμα, ἡ θαυμασίως κεκαλλιεργημένη εὐφυΐα, ἐπὶ σκοπῷ παρεμόρφου τῇ στιγμῇ ἐκείνῃ τὰς ιδέας αὐτῆς, καὶ ὅτι ὁ ἀνὴρ ὁ κατέχων ἰσχὺν βουλήσεως τούτην, ὅση ἐπέτρεπεν αὐτῷ ν' ἀκολουθῇ πολλὰς συγχρόνως μελέτας, μηδὲν ἔν οἰκδῆποτε αὐτῶν ἐξασθενιζόμενος, εὐχερῶς βεβαίως θὰ ἡδύνατο βράδιον νὰ εὕρῃ τὴν ἀρμόζουσαν αὐτῷ ὁδόν, καὶ νὰ ἐπιβληθῇ ἐπὶ τοῦ σεβασμοῦ τῶν ὁμοίων αὐτῷ.

Ἡ δεσποινὶς Δερουᾶ, τὰ μέλιστα ἡδὴ διατεθειμένη πρὸς θαυμασμόν, ἠσθάνθη οἷονεὶ βαθυσέβαστόν τινα φόβον πρὸς αὐτόν.

— Ἀλλά, ἠρώτησεν ὁ Ἀλβερὶκ μετὰ τινος ἀμηχανίας, δὲν εἶσαι, νομίζω, προσκεκολλημένος εἰς τὴν σύνταξιν ἐφημερίδος τινός;

— Ναί, εἶμαι συντάκτης τῆς «Παλαιᾶς Γαλλίας».

Ὁ Φήλιξ ἀνεσκίρτησεν ἐκ τῆς ἑδρας αὐτοῦ.

— «Τῆς Παλαιᾶς Γαλλίας!» ἀλλὰ δὲν μοὶ εἶπες ἔως τώρα τίποτε, Ἰωάννη; . . . Ἄ, τὸν κρυψίνουν! ἀλλ' αὕτη εἶναι ἡ ἐφημερίς μου, φίλε μου, ἡ ἀρχαιοτάτη ἐφημερίς τῆς Εὐρώπης· ὦ, τοῦτο εἶναι τίτλος, κυριολεκτικῶς, σοὶ δημιουργεῖ φήμην. Ἄ! ἀλλὰ εἶσαι λοιπὸν κάτοχος γενικῆς ἐγκυκλοπαιδείας, κύριε! εἰπέ μοι, μήπως εἶσαι κάπως καὶ χημικός, καὶ ἀστρονόμος.

Ὁ Ἰωάννης ἔρρηξε καγχασμήν καὶ ὅλοι ἐν χορῷ ἐμιμήθησαν αὐτόν.

— Ὅχι, ἀγαπητέ μου Φήλιξ· θέλεις λοιπὸν νὰ μὴ μοὶ ἀρκοῦν ὅσα στάδια διανοίγονται ἤδη πρὸ ἐμοῦ, ἢ μᾶλλον νὰ μὴ ἐπαρκῶ ἐγὼ εἰς οὐδὲν ἐξ αὐτῶν;

— Διόλου· γνωρίζω ἐκ πείρας ὅτι δύνασαι πᾶν ὅ,τι θέλεις· ἀλλὰ μεταξύ ὧν τούτων δὲν ὑπάρχει ἐν ὅπῃ χαίρει τὴν προτίμησίν σου;

Ὁ Ἰωάννης ἐταπείνωσε τὸ μέτωπον· ζωφερὸν νέφος ἐπεσκίασεν αὐτὸ ἐπὶ στιγμὴν, ἐνῷ τὰ χεῖλη ἐψιθύρισαν βεβιασμένως:

— Ναί, ὑπῆρχεν ἐν ὅπῃ προὔτιμων, ὅπῃ ἡγάπησα ἐμπαθῶς, καὶ εἰς τὸ ὅποιον εἰργάσθην: τὸ στάδιον τοῦ πατρός μου, τὸ στρατιωτικὸν στάδιον!

Ὅτε ἀνύψωσε τὴν κεφαλὴν τὸ βλέμμα αὐτοῦ συνήνετεσε τὸ τῆς Ἰωάννης, ὅπῃ ἐπυρπόλησεν αὐτόν διὰ τῆς φλογὸς αὐτοῦ· ἀλλὰ πέρατα καταληφθεῖσα καὶ πάλιν ἡ κόρη, ὑπὸ τοῦ πρὸ μικροῦ ἐπικρατοῦντος αἰσθήματος, ἀπέστρεψεν ἀποτόμως τοὺς ὀφθαλμούς.

Ἡ συνδιέλεξις περιωρίσθη ἐνταῦθα, καὶ οἱ συνδαιτημένους ἐσπευσαν νὰ λάθωσι τὸν καφέ ὑπὸ τὰ εὐσχικὰ δένδρα τῆς ἐπαύλεως.

VII

Ἡ κ. δὲ Μαλφάρ καὶ ἡ ἐγγόνῃ αὐτῆς ἐφθασαν περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς νυκτός.

Ὁ Φήλιξ, ἡ σύζυγός του καὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς μετέβησαν εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ Ἀζέν, ἵνα ὑποδεχθῶσιν αὐτάς. Ἡθέλῃσαν ἵνα συμπαραλάβωσι καὶ τὸν Ἰωάννην, ἀλλ' ἐκεῖνος πρεέβαλε δι' εὐθύμου ὕψους ἀναντίρητον ἄρνησιν.

Ὅχι, ὄχι, σὺς παρκαλῶ· ἀφήσατε τὴν δεσποινίδα δὲ Μαλφάρ ν' ἀπολαύσῃ μὲ ἡσυχον καρδίαν τὰ δένδρα καὶ τοὺς ἀστέρας τῆς ἐξοχῆς· ἔχομεν κατόπιν καιρὸν νὰ παρουσιάζωμεν τὴν δυσάρεστον ἐκπληξιν.

Ἡ κ. δὲ Ραμβέρ τῷ εἶπε πάλιν μετ' ἐμφαντικοῦ μορφασμοῦ:

— Προσέχετε! ἀρχίζετε πάλιν νὰ ζοφόνεσθε· ἐπαναπίπτετε εἰς τὸ σφάλμα σας.

— Ὅχι, εἶπεν ὁ Ἰωάννης· μένω ὅποιος εἶμαι, κατὰ τὴν συμβουλὴν σας.

Ἡ ἄμαξα ἀνεχώρησε κατὰ τὴν ἑκτὴν ὥραν· μόλις δ' αὕτη ὑπερέβη τὴν καμπὴν τῆς ὁδοῦ, καὶ ὁ νεανίας ἐβυθίσθη εἰς τὰ βῆθρα τοῦ θασυλλίου τῆς ἐπαύλεως.

Ἡ νύξ ἐπῆρχετο, δροσερὰ τοῦ σεπτεμβρίου νύξ ὑπὸ τὰς σκιὰς τῶν βαθυκιτρίνων φύλλων καὶ ἡ καταδυο-

μένη σφαίρα τοῦ Φοίβου, ὅστις ἐπέρριπτεν ἔτι πλαγίου βλέμματος ἀκτῖνα, ἐφαίνεται διχαζομένη κατὰ πλάτος ὑπὸ τῆς μεταξὺ τῶν δύο τούτων εὐθείας διόδου τῆς ὑψηλῆς γεφύρας, ἥτις προέβαλλε μακρὰν ἐν τῷ ὀρίζοντι.

Ὁ Γαρρόνης· ἐκύλιε νωθρῶς εἰς τὰ ρεῖθρα αὐτοῦ λαμπυρίζοντα ψήγματα χρυσῶν σπινθήρων, καθ' ὅσον δὲ τὸ ἄστρον τῆς αὐγῆς ἐταπεινοῦτο πύρῳ ἐκεῖ ἔνθα διεχαράττετο ἡ πολυσχεδῆς γραμμὴ τῶν ὑποκυάνων βουνῶν. Ὁ νεανίας ἡσθάνετο τὴν καρδίαν σφοδρότερον πάλλουςαν.

Οὕτω λοιπὸν ἔμελλε νὰ φθάσῃ Ἐκείνη μετὰ τρεῖς, μετὰ τέσσαρας τὸ πολὺ ὥρας, ἔμελλε νὰ ᾗ ἐκεῖ, ὑπὸ τὴν φιλόξενον στέγην, ὅφ' ἦν ἡ ἀγνὴ φίλιζ προσεκάλεσεν αὐτόν, πένητα ἄνδρα, ὃν ἡ κόρη ἐκείνη τοσοῦτω σκληρῶς ἐνέπαιξεν· ἔμελλε νὰ ἐπανίδῃ τὸ πολυαγάπητον πλάσμα ὑπὸ τοῦ ὁποῖου ζωηρῶς πεπληγμένη ἡ φαντασία αὐτοῦ, τῷ ἀνέπλαττεν ἀπαύστως τὰς θαυμασίας τοῦ κάλλους αὐτοῦ τελειότητας.

Διὰ τί λοιπὸν μόνον Ἐκείνην πάντοτε ὠνειροπόλει, μόνον Ἐκείνην πάντοτε διέβλεπε; μήπως ἡ Ἰλδα Βαίκευ δὲν ἦτο ἐπίσης λευκὴ τὴν μορφήν, ἡ δὲ κ. δὲ Ραμβέρ γλυκυτέρα καὶ μᾶλλον πολυθέλητρος, ἡ Ἰωάννα πεπλάσμενη ἀρμολιωτέρα πρὸς ζωηρὰν τοῦ πάθους διέγερσιν; — ἀλλ' οὐχί! Ἐκείνη μόνη, ἡ Λίνα, ὅλων αὐτῶν ἐβασίλευε... Ἐπίσης λευκὴ, ἡ Ἰλδα, ἀλλὰ τίς λοιπὸν διέχρωσις θὰ ἡδύνατό ποτε νὰ παρβληθῇ πρὸς τὴν χροὶν ἐκείνην, τρυφερὰν καμελίας χροὶν, ἣν οὐδεμία ρυτίς, οὐδεμία ὑπέρυθρος κηλὶς ἐβέβηλου; — μᾶλλον ἀξιεράστος ἡ Λευκὴ; ἀλλὰ μὴ εἶναι δυνατόν τὸ θαυμάσιον ἐκεῖνο σῶμα νὰ μὴ περικλείῃ τὴν θειοτάτην ψυχὴν; — ποθητοτέρα ἡ Ἰωάννα; — ναί, ἐάν ὁ Ἔρως εἶναι ἡ διηνεκὴς ἀποθέωσις, ἡ ὑψηλὴ λατρεῖα ἐξεστηκυίας ψυχῆς, λατρεῖα ἐπιδαφιεύουσα εἰς τὰς αἰσθήσεις μερίδα τῆς θείας εὐδαιμονίας, ἣν δημιουργεῖ!

(Μετάφρασις Κ. Α. Π.).

(Ἀκολουθεῖ).

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

ΘΕΑΤΡΑ ΠΑΡΙΣΙΩΝ.—Ἡ Ἀντιγόνη τοῦ Σοφοκλέους καὶ τὸ μέλος τοῦ Saint-Saëns.—Gwendoline, μελόδραμα εἰς πράξεις δύο καὶ τρεῖς εἰκόνες, ἔπη τοῦ Catulle Mendès, μέλος τοῦ E. Chabrier.—Bérénice τοῦ Raskin.—ΧΡΟΝΙΚΑ.

Ἐπὶ τῇ ἐκδόσει τῆς ἀρτι διδαχθείσης ἐν τῇ Γαλλικῇ-Κωμῳδίᾳ Ἀντιγόνης τοῦ Σοφοκλέους κατὰ μέλος τοῦ ἐπιφανοῦς μουσουργοῦ C. Saint-Saëns, ὅστις μελοποιῶντας τὰ χροικὰ τοῦ ἀριστουργήματος τῆς σοφοκλείου μουσικῆς, ὡς ἐγκύψας ἐν τῇ μελέτῃ τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς μουσικῆς, ἐπειράθη ἵνα τὸ μέλος αὐτοῦ ποιήσῃ ὅσον ἔνεστι σύμφωνον πρὸς ἐκεῖνο, οὗ χρῆσις ἐγένετο ἐν τῷ Διονυσιακῷ θεάτρῳ, ὅτε τὸ πρῶτον ἐξετελέσθη ἡ ἀθάνατος τραγωδία, καὶ αὖθις παρῆναι

εἰς τὸ μέσον τὸ μέγα ζήτημα τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς μουσικῆς. Ὁ κριτικὸς ἰδίᾳ τοῦ Temps τῶν Παρισίων ἀφιεροῖ εἰς αὐτὸ μέγα μέρος, σχεδὸν τὸ ἡμισυ τῆς ἐπιφυλλίδος αὐτοῦ τῆς 1ης ἰανουαρίου, οὐχὶ ἀσκοποῦν ἡγούμενος νὰ ἐκθῇ τὰ τῆς μουσικῆς κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Σοφοκλέους καὶ πῶς ὁ χορὸς προήλθεν ἐκ τῆς διθυραμβικῆς ἀρχῆς τοῦ ἑλληνικοῦ δράματος. Ἐκτίθησι δὲ τὰ τῆς πρώτης ἀρχῆς τοῦ χοροῦ κατὰ τὰ Διονύσια καὶ οἷα τις ἐγένετο ἡ τοῦ Θεσπιδος μεταρρύθμισις διὰ τῆς προσθήκης τοῦ ὑποκριτοῦ, δι' ἧς εἰσῆχθη ἡ ἀρχὴ τοῦ διαλόγου, οἱ δὲ θεαταὶ ἀντὶ νὰ παρίστανται πρὸ τῆς παθητικῆς ἀφηγήσεως τοῦ μύθου, ἐβλεπον εἰς τὸ ἐξῆς αὐτὸν ἐν δράσει. Οὕτως ὁ χορὸς δύο ἐξετέλει ἔργα· ἀπόντος μὲν τοῦ ὑποκριτοῦ κατὰ τὰ μικρὰ διαλείμματα τοῦ δράματος, ἐστρέφετο πρὸς τὸ ἀκροατήριον καὶ ἀναλαμβάνων τὸ ἀρχαῖον αὐτοῦ διονυσιακὸν ἔργον ἐξέχεε τὰ αἰσθηματα αὐτοῦ δι' ἁσμάτων πλήθων λυρισμοῦ, παρόντος δὲ τοῦ ὑποκριτοῦ, παρηκολούθει μετ' ἐνδιαφέροντος, ἐστραμμένος πρὸς τὴν σκηνήν, τὴν πορείαν τῶν γεγονότων, ὅπως παρενθεθῇ αὐτοῖς ἐν ἀνάγκῃ, εἴτε ὑπὸ τὴν ιδιότητα συμβούλου, ἢ ἐμπρίστου, εἴτε ὡς στοιχεῖον ἀπαραίτητον τῆς δράσεως. Παρατηρεῖ δ' εἰτα ὁ κ. Weber, λίαν ὀρθῶς, ὅτι ἡ σημασία τοῦ μέλους ἀπέναντι τῶν ἑπὶ ἡν δευτερεύουσα, ἐν ᾧ ἐν τῷ σμηρινῷ μελοδράματι τὰ ἔπη θυσιάζονται τῇ μουσικῇ. Τοῦτο δὲ ἐκτενέστερον ἐξέθηκεν ὁ διαπρεπὴς διευθυντὴς τοῦ ἐν Βρυξέλλαις Βασιλικοῦ Ὁδείου Gevaert ἐν τῷ σοφῷ διτόμῳ αὐτοῦ συγγράμματι τῆς ἱστορίας καὶ θεωρίας τῆς μουσικῆς ἐν τῇ ἀρχαιότητι. Μετὰ δὲ ὀλίγας λέξεις περὶ τῶν διαφόρων μουσικῶν ὁργάνων, ὧν ἐγίνετο χρῆσις ἐν τῇ ἀρχαιότητι, ὁ κ. Weber λέγει, ὅτι ἔδει ἐπίσης καὶ τὰ κυριώτατα πρὸς ὥπα ἐν τῇ Γαλλικῇ-Κωμῳδίᾳ νὰ ψάλλωσιν ὡς ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ Σοφοκλέους, οὐχὶ δὲ μόνος ὁ χορὸς, μὴ λογιζομένου ὅτι οἱ Ἕλληνες ἀναμφιβόλως προσέφερον κρεῖττον τὰ ᾄδόμενα ἔπη τῶν νῦν ἀοιδῶν καὶ τῶν χορῶν τῆς ἐποχῆς ταύτης. Ἀπήτησαν παρὰ τοῦ Saint-Saëns νὰ ποιήσῃ τὸ προσῆκον μέλος, οὗτος κάλλιον ἠγίσαστο νὰ προσπελάσῃ τοῖς Ἕλλησι μᾶλλον τῶν ἄλλων μέχρι τοῦ νῦν ἐπιδιώξαντων τοῦτο. Ἐν τῷ προλόγῳ αὐτοῦ ὁ Saint-Saëns ἐκτίθησι τὸν τρόπον δι' οὗ συνετέλεσε τὸ ἔργον αὐτοῦ μετὰ τῆς δυνατῆς ἀκριβείας Ὁ ὕμνος τοῦ ἔρωτος, ὡς εἶπομεν ἐν τῇ περὶ τῆς Ἀντιγόνης Ἐπιθεωρήσει ἡμῶν ἐν προτέρῳ φύλλῳ τῆς Ἑβδομαδιαίας, εἶνε ἀπομνήστις δημοτικοῦ ᾄσματος τῆς Ἑλλάδος, ὅπερ ἀνέγραψεν ὁ τὴν Ἑλλάδα περιελθὼν Bourgaull-Ducoudray. Ὁ κ. Weber παρατηρεῖ ὅτι ἐξεστὶν αὐτῷ νὰ νομίσῃ ὅτι οἱ σμηρινοὶ Ἕλληνες καὶ τὰ ᾄσματα αὐτῶν δὲν ὁμοιάζουσιν πλέον πολὺ πρὸς τὰ τῶν χρόνων τοῦ Σοφοκλέους. Καίτοι δὲ οὐδαμῶς ἀναπτύσσει τὴν γνώμην αὐτοῦ ταύτην, ἐξ ὧν ὁμῶς παρατιθῇ ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ Saint Saëns εἰρημένων, φανεροῦται ὅτι οὐχὶ εὐρείαν ἀποδέχεται τὴν ἀνομοιοπῆτα ταύτην, ἀποκλίνει δὲ μᾶλλον τῇ τοῦ Westphal γνώμῃ, καθ' ἣν οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἐγίνωσκον τὴν ἀρμονίαν, ἢ τῇ τοῦ Gevaert, ἀποδεχομένου ὅτι ἡ μουσικὴ αὐτῶν ἠρεῖτο ἐπὶ τῆς μονοφωνίας, σκόπτων πως τὴν μεγάλην ἐμπιστοσύνην τοῦ Saint-Saëns πρὸς τὸν βέλγον μελοποιόν.